

ISSN 1309-7016
Kapak Fotoğrafi
"Çobandede Köprüsü"
Erzurum; 2012, İhsan İLZE

SAHİBİ

İBB adına;
Kadir Topbaş
İstanbul Büyükşehir
Belediye Başkanı

YÖNETİM

Genel Yayın
Yönetmeni (Sorumlu)
Y. Mimar
M. Şimşek Deniz

Yazı İşleri Müdürü
İhsan İlze

YAYIN

Yayın Editörleri
Nimet Alkan
R. Filiz Atay

Görsel Tasarım
Aynur Karagöl
Merve Gögsu
Rabia Çolak

Molla Hüsrev Mahallesi
Kayserili Ahmet Paşa
Sokak No: 16 Fatih
İstanbul Posta Kodu: 34134

Yayın Dağıtım
Merve Gögsu

Yayın Talep
merve.gogsu@ibb.gov.tr

Dergimizin tüm sayılarına
www.ibb.gov.tr/kudeb
adresinden ulaşabilirsiniz.

Tel: [212] 455 37 73
Faks: [212] 527 44 99

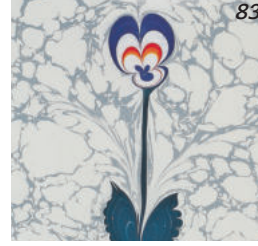
BASKI-CİLT
Şan Ofset Matbaacılık
Hamidiye Mah. Anadolu Cad.
No. 50 Kağıthane-İst.
212 289 24 24

05

17

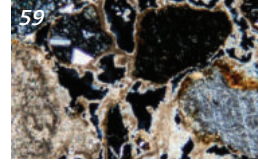
39

83

93

59

10

47

İÇİNDEKİLER

R. FİLİZ ATAY

Ekrem Hakkı Ayverdi (1899-1984).....|03|

H. ARMAĞAN DOĞAN, Z. HALE TOKAY

**Bağlarbaşı Saint Vincent de Paul
Fransız Okulu Örneğinde Kullanıcı
ve İşlev Değişikliğinin Tarihi Yapılar
Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi |14|**

LEYLA KADERLİ

**Side Liman Bölgesi Kutsal Alanının
Tarihsel Gelişimi İçinde Küçük
Bazilika Yapısı ve Mimari
Özellikleri.....|32|**

NAMIK AYSAL, SİNAN ÖNGEN,

**ERTEKİN M. DOKSANALTI,
OKAY ŞAHİN, ERGÜN ÇAĞIRAN,
DERYA ŞAHİN, MUSTAFA ERUŞ,
MUSTAFA BAYKIR, FATİH KOCAIŞIK
Knidos Antik Kentinde Kullanılan
Yapıtaşları, Harç ve Sıvaların**

**Mineralojisi, Petrografisi ve
Yer Seçiminde Rol Oynayan
Jeolojik Faktörler.....|46|**

SEDAT KURUGÖL, AHMET GÜLEÇ

**Puzolanik Aktivite
Kimyasal Tespit Yöntemleri.....|63|**

ESRA ALTINANIT BİÇER

**Suya Doymuş Organik Eserlerde
Silikon Yağı İle Yapılan
Konservasyon Uygulamaları.....|73|**

HABER: ESRA KUDDE

**İBB Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı
Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü
"Somut Olmayan Kültürel Mirasın
Korunması" Çalıştayı.....|83|**

HABER: DEMET SÜRÜCÜ

**Ahşap Yapılarda Koruma ve Onarım
Sempozyumu 4.....|92|**

Merhaba...

Bu sayımızda sizlere; İBB KUDEB Müdürlüğümüzün değerli mimarlarından ve aynı zamanda dergimiz editörü Y. Mimar Sayın Rabia Filiz ATAY'ın kalemiyle Geç Osmanlı ve Erken Cumhuriyet İstanbulu'nda yetişen çok önemli bir şahsiyeti anlatmaya çalışacağız: Ekrem Hakkı AYVERDİ... Bir insan ömrüne sığmayacak kadar zengin kazanımlarla dolu bir kişilik ve bitmek bilmeyen enerji ile sosyo-kültürel hayata katkı ve yön vermeye çalışan bir mücadele... Mühendis, Mimar, Müteahhit, Mimarlık Tarihcisi, Restoratör, Osmanlı tutkunu bir Koleksiyoner, Araştırmacı ve Yazar. Hocaların hocası rahmetli Semavi EYİCE onun için "Osmanlı Deori Türk mimarisini meçhul olmaktan kurtaran adam" demiştir. Tabii ki bu misyonu besleyen; yetiştiği muhit Süleymaniye, imanlı ve milletini seven bir aile yapısı ve Fatih'teki evinde; Oktay Aslanapa, Sâmîha Ayverdi, Cemil Meriç, Uğur Derman, Tahsin Banguoğlu gibi güçlü sanat ve fikir adamları ile ayda bir yapılan toplantılar önemli unsurlardır. Gerek Osmanlı Mimarisi gerekse Avrupa'daki Osmanlı Eserleri çalışmaları ile kültürümüzü eşsiz bilgiler katan ve 1984 yılında Hak'kın rahmetine kavuşan bu müstesna insanı saygıyla anıyoruz.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Restorasyon ABD Öğretim Üyesi Doç. Dr. Sayın Z. Hale TOKAY ve Y. Mimar (Restorasyon) Sayın H. Armağan DOĞAN'ın, Osmanlı İmparatorluğu'nda Yabancı Okullar konulu çalışmalarında, 19. yüzyıl sonu - 20 yüzyıl başında yoğun gayrimüslim nüfusun yaşadığı Bağlarbaşı semtindeki "Bağlarbaşı Saint Vincent de Paul Fransız Okulu Örneğinde Kullanıcı ve İşlev Değişikliğinin Tarihi Yapılar Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi" başlıklı makalenin ilginizi çekeceğini umuyoruz.

Çalışmada, Tevhid-i Tedrisat Kanunu'na uymakta sorun yaşayan, dinsel sembelleri binalarından çıkarmayan bu okulların diğer yabancı okulları gibi kapatıldığı anlatılmakta, değerlendirme bölümünde ise; günümüzde Üsküdar Belediyesi tarafından restorasyonunun yapıldığı, eğitim alanında faaliyet gösteren bir kurum tarafından kullanıldığı, yapılan restorasyon uygulamasında gösterilen özenin açıkça görüldüğü, yapının orijinaline uygun olarak restore edilerek özgün işlevine uygun yeni bir kullanım verildiği ve yıllar boyu atıl kalan yapının tekrar sosyal hayata

kazandırıldığı belirtilmektedir. Kendilerine katkıları için teşekkür ediyoruz.

Erciyes Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nden Y. Mimar- Arkeolog Dr. Leyla KADERLİ'nin "Side Liman Bölgesi Kutsal Alanının Tarihsel Gelişimi İçinde Küçük Bazilika Yapısı ve Mimari Özellikleri" başlıklı çalışmasında; kuruluş tarihi MÖ 7. yüzyılda kadar uzanan, bölgede hüküm sürmüş güçlerin ve kültürlerin izlerini taşıyan bu önemli arkeolojik yerleşim alanının tarihçesini, yapılan kazı çalışmalarından elde edilen verileri ve sit bölgesindeki antik yapılarla ilgili değerlendirilmeleri okuyabilirsiniz. Kendisine katkıları için teşekkür ediyoruz.

Muğla İli, Datça İlçesi, Tekir Burnu Yarımadası'nın ucunda yer alan Knidos; antik dönem boyunca bir kültür, sanat, din ve ticaret merkezi olmuştur. Kültür ve Turizm Bakanlığı izni ile Selçuk Üniversitesi adına, Sayın Doç. Dr. Ertekin M. DOKSANALTI başkanlığında sürdürülen "Knidos Kazı ve Araştırmaları" kapsamında, İBB KUDEB uzman ekibimizin sahadan aldığı yapı malzemeleri üzerinde İBB KUDEB Laboratuvarları ve İstanbul Üniversitesi, Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü ortak çalışmasıyla, "Knidos Antik Kentinde Kullanılan Yapıtaşları, Harç ve Sıvaların Mineralojisi, Petrografisi ve Yer Seçiminde Rol Oynayan Jeolojik Faktörler" başlıklı makaleyi tamamlayıp bilim dünyasına kazandırmış olmanın mutluluğu içerisindeyiz.

Bu işbirliğinin sağlanmasında ve Antik Kentin tarihçesi hakkında verdiği değerli bilgileriyle emeği geçen Selçuk Üniversitesi'nden Sayın Doç. Dr. Ertekin M. DOKSANALTI'ya, malzeme analizlerini titiz bir şekilde sonuçlandıran İBB KUDEB Laboratuvarları uzman ekibimize ve özellikle gerek malzeme analiz sonuçlarının gerekse jeolojik faktörlerin Antik Kent ile ilişkilendirilerek yorumlanmasındaki katkılarıyla makalenin bilimsel yönünü zenginleştiren; İstanbul Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü öğretim üyelerinden Sayın Prof. Dr. Sinan ÖNGEN'e, aynı bölüm öğretim üyesi ve İBB KUDEB Danışmanı olan Sayın Doç. Dr. Namık AYSAL'a teşekkür ederek bu değerli çalışmayı sizlere sunuyoruz.

İlerleyen sayfalarımızda, restorasyon çalışmalarında gün geçtikçe önem arz eden "Puzolanlar" konusunda ilginizi çekecek bir

çalışma sunuyoruz sizlere. Müdürlüğümüz KUDEB Laboratuvarları danışmanlarından Doç. Dr. Sayın Ahmet GÜLEÇ ve Mimar Sinan Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu Öğretim Üyelerinden Dr. Sayın Sedat KURUGÖL tarafından hazırlanan "Puzolanik Aktivite Kimyasal Tespit Yöntemleri" başlıklı bu çalışma; bir bağlayıcı ile karıştırıldıkları zaman suda çözünmeyen ve de karışımın verimliliğini arttıran Puzolanların çeşitlerini, kullanılma amaçlarını, özelliklerini ve aktivitelerini tespit konusunda çeşitli test yöntemlerini bilgilerinize sunmaktadır. Katkıları için teşekkürler.

Bodrum INA (Institute of Nautical Archaeology) Sualtı Arkeoloji Enstitüsü Konservasyon Laboratuvarı Baş Konservatörü Sayın Esra ALTINANIT, "Suya Doymuş Organik Eserlerde Silikon Yağı İle Yapılan Konservasyon Uygulamaları" başlıklı çalışmasında; suya doymuş organik eserlerin konservasyon yöntemlerinden biri olan silikon yağı uygulaması ve ülkemizde ilk olarak INA Sualtı Arkeoloji Enstitüsü, Nixon Griffiths Konservasyon Laboratuvarı'nda yapılan test uygulamalarını incelemektedir. Kendisine katkıları için teşekkür ediyoruz.

Bir aktivite olarak da İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı Kültürel Miras Koruma Müdürlüğü tarafından Sultanahmet, Kalyon Oteli'nde 21-22 Ocak 2016 tarihlerinde gerçekleştirilen "Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Çalıştayı"nda gündeme getirilen konuları ve kaybolan kültürel değerlerimizi, konuşmacıların sunumlarını ve önerilerini Çalıştay bölümümüzde okuyabilirsiniz.

26-27 Nisan 2016 tarihlerinde Fatih, Ali Emîri Efendi Kültür Merkezi'nde; mimarlık ve restorasyon alanında çalışan, araştırma yapan ya da eğitim gören kişilere yönelik geleneksel olarak gerçekleştirildiğimiz "Ahsap Yapılarda Koruma ve Onarım Sempozyumu 4" yurt içi ve yurt dışı akademisyen ve uygulamacıların sunumlarıyla değerli birikimleri izleyicilerle paylaşılmıştır.

Bize çalışmalarıyla katkıda bulunan ve de bulunacak bilim insanları ve uygulamacılara son sayfamızdaki yazım kılavuzunu dikkate alarak değerli makalelerini yazmalarını diliyoruz.

Saygılarımızla

nimet alkan

HAKEM KURULU

Prof. Dr. Zeynep Ahunbay
Prof. Dr. Erol Gürdal
Prof. Dr. Nur Akın
Prof. Dr. Hasan Böke
Prof. Dr. Sinan Öngen
Prof. Dr. Ö. Bülend Seçkin
Prof. Dr. Yegân Kahya

Doç. Dr. Ahmet Gülec
Doç. Dr. Y. Çağatay Seçkin
Yrd. Doç. Dr. Gülsün Tanyeli
Yrd. Doç. Dr. A. Vefa Çobanoğlu
Yrd. Doç. Dr. F. Ahmet Yüksel
Yrd. Doç. Dr. Namık Aysal
Dr. Kerim Altug

Y. Mimar M. Şimşek Deniz
Y. Mimar (Rest.Uzm.) Burçin Altınsay
Kimya Müh. Güven Gökçe
Kimya Müh. Nimet Alkan
Restoratör-Konservatör
Gülseren Dikilitaş

EKREM HAKKI AYVERDİ

(1899 - 1984)
